

TELEGRAFUL ROMÂNULUI.

Telegraful este Duminec'a și Joi'a, la fiecare dăne septemani cu adăușu Foisioarei. — Penumerațiunea se face în Sabiiu la expeditor'a foiei, pe afara la c. r. poste cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate către expeditor'a. Pretiul penumerațiunei pentru Sabiiu este pre anu 7 fl. v. n. ar pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 23.

ANULU XXIV.

Sabiiu 1830 Martiu 1876.

(trezelealte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarchia pre unu anu 8 fl. iera pre o jumetate de anu 4 fl. v. n. Pentru princ. și tieri streine pre anu 12 1/2 anu 6 fl. Inseratele se platescu pentru întâi'a ôra cu 7 cr. sirulu, pentru a două ôra cu 5 1/2, cr. și pentru a trei'a repetire cu 3 1/2, cr. v. n.

Alegerile la sinodulu archidieceșanu.

Din informațiuni private aflămu ca s'au alesu din cleru:

P. Archimandritu și Vicariu archiepiscopescu Nicolau Pope'a în cerculu Agnitei, Protopr. Ioanu Popescu în cerculu Sabiiului; Protopr. I. Hanni'a în cerculu Salistei; Protopr. Ioanu Tipeiu în cerculu Sebesiului; Protopr. Petru Popescu în cerculu Fagarasiului; Prot. Nicolau Mihaltianu în cerculu Zaranului; Ases. consist. Zacharia Boiu în cerculu Sighisioarei; Protopr. Ioanu Ratiu în cerculu Hatiegului; Protopr. Samuilu Cupsi'a cerculu în Rohiei. (Va urmă.)

Imputare?

În vieti'a natiunilor se ivescu feluri de feluri de divergenție în opiniunile despre atitudinea singurilor și a corporatiunilor. De divergenție de aceste nu va scăpa omenimea până cându va fi; le aflămu înse naturale, caci cugetarea unui individ, și cătu nu variaza de multu, într'o afacere neînsemnata, până sa vina la judecata, dara apoi a multimilor de individi! Deci, dacă în fôia noastră s'a datu espressioni altei pareri despre procederea românilor din districtulu Brasiovului și s'a adusu și motive pentru parerea noastră, s'a facutu în deplina conștiința, sa atraga atentiunea celor atinși mai deaprobe în cestiunea regulării fundului regiu și a universității, și, după parerea noastră, pre care n'amu investit'o nici odata cu infalibilitate, sa aratămu gresieli'a comisa de românii din districtulu Brasiovului.

Ei bine, din cele urmatore se voru convinge cetitorii ca suntu ômeni, cari ne esplica altufeliu parerea noastră, dicu adeca, ca noi în nrulu 20 amu imputatu românilor din districtulu Brasiovului, precându tota lumea scie, ca unu diurnal, care nu are raporturi nici parintiesci nici juridic-tionali cu publiculu, cu atât mai putienu cu locuitorii unui districtu, nu pôte imputa, precum nu pôte reprobă și pedepsi. Unu diurnal are sa dica ce crede ca e bine sa dica; cine vré asculta, cine nu vré, nu asculta, s'eu dacă scie altu-ceva mai bunu o spune, s'eu în acelasi diurnal s'eu intr'altulu.

Suntumu astadi în pusetiunea de a pune inaintea lectorilor nostri o epistola, carea atinge în vre-o câteva siruri materi'a cu carea s'a ocupatu diurnalulu nostru în nr. 20 și după acest'a sa înregistrămu reprezentatiunea facuta din partea românilor din districtulu Brasiovului. Cu deosebire din acestu din urma se vedu și motivele, cari au dispusu pre românii districtului Brasioveanu a spriginii, după cum dicu densii, în principiu pre sasi.

Eata dara amintitele hârthii:

Dle Redactoru! În numerulu 20 alu „Teleg. Rom.” ni se imputa noué romanilor din Brasiovu, ca amu fi sustienutu în adunarea districtuale din 13/1 Martie a. c. reprezentatiunea sasilor, adusa în contr'a proiectului de lege privitoriu la regularea fundului regiu și a universității sasesci, și inca cu atât mai multu, fiinduca nu amu fi adusu motive deosebite.

Lucrulu nu sta astfelu.

Este adevăratu, ca membrii romani ai adunării districtuale au sustienutu acea reprezentatiune în principiu, înse din alte motive, rezervandu-si dreptulu de ale alatură la protocolu în scrisu, pre cari le au si datu, și pre care vi le si comunicu aci pentru publicare în diurnalulu d-vostre spre apretierea din partea onor. publicu cetitoriu.

Nu pretindemu infalibilitatea pentru procederea noastră, dara nice nu primimu procederea altor'a de infalibila.

Te rogu dle Redactoru a publică motivele noastre în „Teleg. Rom.”

Brasiovu în 24/11 Martie 1876. cu tota stim'a

Onorata reprezentatiune districtuala! În sedinti'a ținuta în 13 Martie a. c. amu sustienutu reprezentatiunea adusa în contr'a proiectului de lege pentru regularea fundului regiu și a universității sasesci, dechiarandu inșă, ca nu suntumu într'otă învoiti cu motivarea acelei'a și rezervandu-ne dreptulu a predă motivele noastre deosebite în scrisu, spre a fi alaturate la protocolu.

Motivele pentru cari noi amu sustienutu susu numit'a reprezentatiune, suntu cele urmatore:

Ori-ce întemplantu trebuie judecatu în legatura cu istoriculu său după cauze și efectu.

Totu asiă trebuie apretiatu și proiectulu de lege prezentu în legatura cu sistem'a, a cărei'a parte are sa fia.

Dacă vomu luă în consideratiune sistem'a urmata până acum la reorganizarea patriei noastre, apoi observămu un'a tendința neobosita de a centralisă esertierea drepturilor în desfavorulu autonomiei municipale.

Acea autonomia municipale comitatensă, care cu dreptu cuventu s'a numitu paladiulu libertății constituționale în Ungari'a încetu încetu a cadutu jertfa centralismului, acelu pomu, care mai înainte s'ave în fia-care comitatulu radacini puternice și pline de vieti'a, astadi s'are radacin'a în centralismulu din Pest'a.

Multe tempuri critice au trecut preste patri'a noastră și vechi'a constituțiune, basata pre autonomi'a municipale, a esitu totu-déun'a învingătoare, dacă și constituțiunea centralisă va avé aceeasi putere de vieti'a, este o întrebare, pre care numai tempulu o va deslegă.

Este destulu ca directiunea centralisătoare nu este în favorulu patriei noastre, cu atât mai putienu în favorulu nostru că romani, fiinduca acea este îndreptata mai cu sēma în contr'a natiunalităților nemaghiare.

Deci suntumu în contr'a acelu proiectu de lege fiinduca este unu actu de centralisare.

Suntumu înse în contr'a acelu proiectu de lege cu deosebire din acelu motivu ca nu realizăza acea ce promite motivarea lui.

Nu va puté nimenea denegă ca fundulu regiu și institutiunile sele politice au lipsa de reformare afundu taitore, înse a reformă și a nimici unu institutu autonomu suntu două lucruri cu totul deosebite.

Pre cându în motivarea proiectului de lege se dice, ca fundulu regiu și universitatea sasēca trebuie reformate mai cu sēma din consideratiune la locuitorii nesasi, pre atunci

proiectulu de lege pastrăza totu preponderanti'a sasēca în administratiunea averei, iera drepturile municipale ale fundului regiu și ale universității sasesci le cassēza simplu în favorulu puterei centrale.

Egal'a îndreptatire promisa în motive apare astfelu că egala neîndreptatire.

De ôre-ce asiă dara prin noulu proiectu de lege pentru locuitorii nesasi din fundulu regiu nu se creaza o stare a lucrurilor mai buna, decâtu cea factica, de aceea noi subscrisii suntumu în contr'a lui.

Deci ne rugămu, că aceste motive sa se adauge la protocolu.

Brasiovu în 20/8 Martie 1876.

Urmēza subscrierile.

Motivele din reprezentatiune pre noi ne lasa reci de totu; bă ne răscescu mai tare și decâtu spriginulu sasiloru în principiu, pentru ca, sa nu lungimu multa vorba, sasii au acelesi intentiuni cu românii în micu, în „imperati'a lor, ce au maghiarii în patri'a mai larga cu natiunalitățile, dacă nu mai multu. Deosebirea între noi și brasioveni este asiă dara aceea ca noi voimu o arondare și o administratiune, în carea, mai largiti în cercurile municipale, sa putemu lucră mai nerestrinsi de pré multe majorități maiestrite, spre binele nostru și alu tieriei; dara nu se fimu într'unu cornu de tiēra handlangerii unor'a și într'altu cornu handlangerii altor'a. Sapienți sat.

Unulu dintre motivele reprezentatiunei se afla și în cele dise de articolulu fôiei noastre nr. 20. Si noi amu disu ca proiectulu de regulare cuprinde lucruri cari ne placu; dara noi n'amu pututu deduce de acolo, ceea ce au dedusu românii din districtulu Brasiovului, adeca sustienerea fundului regiu cu pecate mai multe și cu o lege municipale mai rea că ori și unde. Românii au în prim'a linia necesitate de a se pune Ardealulu într'o administratiune buna, pentru ca românii locuiescu Ardealulu întregu, dara nu mai unu colțiu de tiēra.

Dara noi sa nu ne mai ocupămu cu o cestiune, cu carea s'a ocupatu odata fôia noastră. Va fi de ajunsu pentru astadata dacă vomu pune inaintea cetitorilor unu articulu, carele ne a venit delu unu compatriotu de ai nostri, domiciliatu acum în Bucuresci, carele se vede ca urmărescu cu atentiune afacerile noastre. Nu comentămu articolulu, fără recomandămu cetera lui cu atentiune și apoi facasi cine cum va crede ca e mai bine, judecata asupr'a cuprinderii lucrurilor din partea noastră și din partea altor'a.

Eata articolulu:

Intrebări întemeiate.

În urma cu câti-va ani, tota lumea scie cându, brasiovenii s'au fostu infratitu cu maghiarii. Eră o gresiala politica aceea infratire. Astadi o simtu înșiși brasiovenii mai multu decâtu ori-care altii. Gresial'a eră, de ôre-ce înainte de tôte infratirea nu eră sincera; mai eră gresiala, fiindca infratirea nu eră la timp, și în sfersitu — eră gresiala mai alesu pentru-ca cându aru fi vorb'a de infratire cu maghiarii, atunci noi, toti românii, cu ei, toti maghiarii, aru trebui sa ne infratimu. Intielegu sub acestu toti o partidă, care aru fi reprezentata pretutindenea. O infratire înșă numai în Brasiovu, care mai face și pretentii mari, se

reduce, 'mi permitu espresi'a, la o mascherada politica.

Eră bine, că înainte de a se fi manifestatu brasiovenii celu putienu sa se întrebă, care potu fi motivele maghiarilor de a staru pentru această manifestatiune. Dacă se întrebau pôte se incredintiau, ca tocmai pre atunci trebuia sa se ivēsa în Ardēlu o energica manifestatiune, celu putienu deosebita de infratirea cu maghiarii, dacă nu tocmai contr'a maghiarilor.

Si cine scie, dacă în urm'a unei asemenea manifestatiuni stările din Ardealu nu se schimbau spre mai bine. Eră atunci tocmai complicatiunile provocate prin regimulu Hohenwarth; maghiarii aveau trebuința de manifestatiuni, prin care să li se dēe a dovedă ca românii suntu multiamiti de stările, în care se gasescu. Sa ne marginimu la atât'a. Aru fi pôte prea multu a dice, ca brasiovenii au contribuit la returnarea guvernului Hohenwarth prin depesi'a, în care se declara aderenti ai dualismului. Remane înse neîndoișu, ca maghiarii au abusat atunci de bun'a credința a brasiovenilor, ca brasiovenii au manatu ap'a la mór'a maghiarilor.

Negresitu ast'a n'a fostu o nenorocire. Pentru noi nenorocire aru fi fostu tocmai realizarea planului Hohenwarth. Dualismulu ne supera astfelu, precum este: federalismulu înse dandu putere populiunei slave, ne amenință, celu putienu în tempuri mai departate, a fi pusi în fatia cu niste vrajmasi cu multu mai reutaciosi decâtu cum astadi, în lips'a lor de tactu, ni s'aru para maghiarii. Dacă înșă întregitate Ungariei și stepanirea maghiarilor într'ens'a e în interesulu nostru, inca nu urmēza că noi sa le sustienemu numai de dragulu mustetielor resucite și pinteților zuraitori. E în interesulu nostru că maghiarii sa stapanēscă, dara nu și asupr'a noastră. Trebuia dara sa ne manifestămu seriosu în contr'a lor și apoi pentru infratirea cu ei numai cu pretiulu unor concessiuni positive, în care ni se da putinti'a liberei desvoltări sociale. Si sa fimu incredintati, ca suntu vremi, în care si maghiarii facu concessiuni.

Îmi pare dara întemeiata întrebarea: ôre adi ardelenii nu cum-va mâna ap'a la mór'a maghiarilor?

Pôte sa ne para prea pripita bucuri'a, cu care primescu nouéle dispositiuni luate asupr'a pamentului sasescu; dar' deopotri va pripita ne pôte para superarea, cu care altii o primescu. Sa ne dămu bine sēm'a despre aceste dispositiuni. Maghiarii dela sine nu bucurosu dau: iau dela sasi pentru că sa astupe gur'a romanilor. Si noi cu atât'a sa ne multiamimu? Bine! Este unu interesu particularu ala romanilor de pre pamentulu sasescu: acestu interesu particularu sa jertfim intereselu comune tuturor'a? Nu! acest'a e unu faptu de o potri va cu infratirea dela Brasiovu. Dara tocmai atâtu de putienu pare motivata o superare. Înainte de tôte ea nu pôte fi sincera, de ôre-ce conservarea statului quo nu este de felu spre binele nostru.

Credu dar, ca e întemeiata și întrebarea: ôre nu aru fi mai bine că românii sa se bucure, dacă suntu dispusi, dar' sa remana rezervati?

La urm'a urmelor maghiarii facu, ce le place. Ei, sa faca! Pentruca sa

tenemă bine sémă de unu lucru; magiarii au gargaunii lor. Ei totu mai credu, ca voru puté sterpi pre tóte celelalte popóre din Ungari'a. Mai suntu apoi atâtu de preocupati de acésta credință, încátu nu li se mai póte dá vre-unu sfatu binevoitoriu. Din anu in anu statisticii magiari constata scaderea elementului magiaru in Ungari'a. Magiarii inse, in locu de a purtá grige sa se conserve pre sine, dau cu caciul'a dupa stele, cautandu a magiarisá pre altii. Si se maghiariseza multi. Minune inse, ca nu vine nici unu statisticu sa le dica: „Azért fogyunk, mert elfajzunk: elkorcsosít a sokidegen elem, mely belénk vegyül.“ Dá magiarii scadu, pentruca este o lege etnologica care dice: tóte populatiunile miste 'si perdu trainici'a si scadu. Nu scadu motii, nu crisenii, nu chioranii, nu nici slovaci din Arv'a, scadu inse banatienii si mai alesu toti magiarii. Sa constate numai magiarii, ca dela 1848 pâna astadi elementulu nemtiescu s'a sporitu cu 400,000 suflete, iéra celu jidanu cu 150,000 in Ungari'a, sa constate si voru sci pentru ce scade elementulu magiaru.

Cum voiescu magiarii a pune stavile acestei scaderi? Prin mesuri igienice. Dar de unde? unu reu urmatu din motive economice, morale si etnologice indreptatu prin spitierii?

Gruparea elementelor e léculu pentru acestu reu. Calea firésca, pre care aru trebui sa o apuce administrati'a Ungariei, care e inca totu magiara, aru fi aceea, cá sa grupeze pre magiari. Se urmédia inse acésta cale?

Inca pre la 1848 s'a fostu statornicitu unu planu de magiarisare. Principiulu acestui planu erá falsu: sa magiarisámu prin colonii magiare, sa slabimu celelalte popóre prin mesuri administrative; sa cautámu, cá in Ungari'a pretutindenea sa fia maghiari.

Acestu principiu complicatu e conservatu pâna astadi: Domnulu Tisza 'lu aplica in arondarea comitatelor, pre care o face. Amesteca cele mai heterogene elemente intr'unulu si acelu'a-si cercu administrativu. Ei, sa fia! maghiariloru le place sa o faca: sa o faca dar'. Noi inse póte nu aru fi bine sa luámu parte la acésta lucrare, aru fi póte bine sa nici nu ne dámu truda a ne întielege cu ei, inainte de a-i fi veditu venitii in fire?

Eu unulu nu sciu si nici nu voiescu, nici nu pretindu a sci, cum e bine si cum nu, credu numai, ca suntu óre-si cum datoru a impartási lunei o întrebare, care mi se pune. E ast'a: Óre nu tocmai acum aru fi vremea, cá sa spunem maghiariloru: „Noi ve sustienem, dar' numai cu pretiulu drepturiloru, dela care aterna desvotarea nóstra?“

Si apoi, in sfersitu, ce spunem, sa spunem odata cu totii.

Nóu'a impartire teritoriale a Transilvaniei.

Foile din Pest'a schitiéza nóu'a impartire proiectata de Tis'a, in modulu urmatoriu:

I. Comitatulu impreunatu Bistritia-Naseudu. Acest'a constá din: a) întregu cerculu Bistritiei, socotindu-se si cetatea libera regésca Bistritia; b) din districtulu Naseudu, esimandu-se partea lui ce jace in comitatulu Turdei; c) din acele párti ale comitatului Dobác'a, cari se intindu intre ambele párti ale districtului Bistritia, precum si între districtele Bistritia si Naseudu; d) din unele comune ale comitatului Solnocu interioru, cari jacu pre teritoriulu între districtele Bistritiei si Naseudu. Loculu pretorialu alu acestui comitatu e cetatea libera regésca Bistritia.

II. Comitatulu impreunatu Solnocu-Dobác'a. Acest'a constá din: a) comitatulu Solnocu interioru esimandu-se comunele date comitatului

Naseudu-Bistritia; b) din comitatulu Dobác'a esimandu pártile date comitatului Szilagy si comitatului Colosiu; c) din pártile districtului cetátiei de pétra ce se hotarescu cu Solnoculu interioru, d) din cetatea libera regésca Gherla; e) cetatea Secu. Loculu pretorialu e Degiulu.

III. Comitatulu Szilagy. Acest'a constá din comitatele: a) Solnoculu centralu; b) Crasn'a; c) din cerculu de odinóra alu comitatului Dobác'a, Egregy, ce se hotarescu cu Szilagy; d) din pártile districtului cetátiei de pétra ce se hotarescu cu Solnoculu centralu; e) din cetatea Zilah, Loculu pretorialu e Zilah.

IV. Pártile ce mai remanu din districtulu cetátiei de pétra se adaugu la comitatulu Satmaru.

V. La comitatulu Colosiu se incorporeza acea parte din comitatulu Dobác'a, care se intinde dela hotarul cercului Egregy de odinóra dealungulu hotarului comitatului Colosiu pâra la Gyeke si cetatea Colosiu.

VI. Comitatulu impreunatu Turd'a-Ariesiu. Acest'a constá din: a) cerculu interioru alu comitatului Turd'a; b) scaunulu Ariesiului; c) teritoriulu fluvialu alu Ariesiului, in comitatulu Albei inferióre. Loculu pretorialu e Turd'a.

VII. Comitatulu impreunatu Muresiu-Turd'a. Acest'a constá din: a) cerculu superioru alu comitatului Turd'a; b) scaunulu Muresiului; c) din partea districtului Naseudu ce jace in cerculu superioru alu comitatului Turd'a; d) comun'a Rip'a de susu din comitatulu Colosiu; e) cetatea Reghinulu sasescu. Loculu pretorialu e Muresiu-Osiorheiu.

VIII. La scaunulu Cicului se incorporeza cetatea Cicu-Sereda; numele jurisdictiuni va fi de acum inainte comitatulu Cicului.

IX. La comitatulu Odorheiului care se va numi de aici inainte comitatulu Odorheiului, se incorporeza: a) cetatea Odorheiulu secuescu; b) cetatea Oláhfalu.

X. La comitatulu Ternavei, care se va numi de aici inainte comitatulu Ternavei mici, se incorporeza: a) pártile din scaunulu Mediasului cari jacu in comitatulu Ternavei séu cari se intindu intr'ensulu; b) cetatea libera regésca Elisabetopole. Loculu pretorialu e Elisabetopolea.

XI. La comitatulu Albei inferióre se incorporeza: a) cetatea libera regésca Alb'a-Iuli'a; b) cetatea montana Abrudulu; c) cetatea montana Ogn'a. De comitatulu Albei inferióre se despartu: a) Valea riului Ariesiu, care se va dá comitatulu Turd'a-Ariesiu; cele dóue párti ale comitatului ce jacu pre teritoriulu fundului regiu, precum si comunele Magu si Sacelu. Loculu pretorialu e Aiudulu.

XII. La comitatulu Unedórei se incorporeza: Scaunulu Orestiei impreuna cu cetatea libera reg. Oresti'a; 6) comitatulu Zarandului; c) cetatea Unedór'a; d) Cetatea Hatiegu. Loculu pretorialu e Dev'a.

XIII. Comitatulu Ternavei mari. Acest'a constá din: a) Scaunulu Cohalmului; b) scaunulu Sighisiórei in întinderea sea de adi impreuna cu cetatea libera regésca Sighisiór'a; scaunulu Cincului mare; d) scaunulu Mediasului in întinderea sea de acum impreuna cu cetatea libera r. Mediasiu, cu eschiderea acestor comune din scaunulu Mediasului cari se adaugu la comitatulu Ternavei mici; e) din tóte acele párti ale comitatului Albei-superióre, cari nu se adaugu la Treiscaune, la districtulu Fagarasiului séu la comitatulu Sabiiului; f) partea din scaunulu Noerichiului ce jace pre teritoriulu acest'a. Loculu pretorialu e cetatea libera regésca Sighisiór'a.

XIV. La districtulu Fagarasiului, care de aici inainte se va numi co-

mitatulu Fagarasiului, se incorporeza: a) comunele Galati Rucuri, Oláhfalu si Olah-Tynkos din comitatulu Albei-superióre; b) comunele Feldiór'a si Colunu din scaunulu Sabiiului; cetatea Fagarasiului. Loculu pretorialu e cetatea Fagarasiu.

XV. Comitatulu Sabiiului. Acest'a constá din: a) scaunulu Sabiiului cu eschiderea pártiloru ce se adaugu la comitatulu Fagarasiului, mai departe cetatea libera reg. Sabiiu; b) scaunulu Mercurii; d) scaunulu Noerichiului; e) acele dóue párti din comitatulu Albei inferióre, ce jacu pre teritoriulu fundului regiu, precum si locurile Magu si Sacelu; f) din partea comitatului Albei superióre, care jace între scaunulu Sibiiului si alu Noerichiului. Loculu pretorialu e cetatea libera regésca Sabiiu.

XVI. Comitatulu Treiscaunelor. Acest'a constá din: a) Treiscaunele de pâna acum; b) din cele dóue bucáti situate între Treiscaune si districtulu Brasiovului si din partea comitatului Albei superióre ce jace între Treiscaune si scaunulu Cincului; c) din cetátile investite cu dreptu jurisdictiunalu: Szepsi-Szt. Georg, Kezdi-Vasarheiu, Illyefalva si Breticu. Loculu pretorialu: Szepsi-Szt. Georg.

XVII. Comitatulu Brasiovului. Acest'a constá din: cetatea libera reg. Brasiovu si din districtulu Brasiovului. Loculu pretorialu: Cetatea libera reg. Brasiovu.

Diet'a Ungariei.

I.

Proiectulu de lege despre fundulu regescu, universitatea sasésca etc. a trecutú acum prin retort'a ambelor case a dietei unguresci si nu mai e nici o indoiéla ca numai decátu va urmá si sanctionarea monarhului.

Actulu acest'a de mare importantia este incheierea unui lungu periodu alu istoriei Transilvaniei si inceputulu altui'a, care dóra va fi mai favoritoriu pentru românii din fundulu regiu, decátu celu inmortentatu prin nóu'a lege.

Dicemu din adinsu dóra, pentruca in fondu, de-si reform'a e radicala, încátu privescu interesele celoru ce au fostu eschisi din barierele privilegiului — nu este de mare valóre, aplicarea inse a legi si vitalitatea romániloru póte sa aduca multe imbunátáiri, iéra de alta parte nepasarea si moliciunea póte sa prefaca in fumu tóte sperantiele.

Trei dile întregi a duratu desbaterea acestei legi in cas'a reprezentantiloru, din care numai $\frac{1}{2}$ óra a cadiutu pe desbaterea speciala.

Precum s'a potutu prevedé, proiectulu s'a primitu asiá precum l'a prezentatu guvernulu cu o neesentiala modificatiune a sasului Casper.

Ast'a nici nu se póte cugetá altfelu, pentru ca proiectele subter-nute prin guvernulu inainte de a se presentá in camera trebuie sa obtiena incuviintiarea Regelui...

Deputatii sasi (vechi) s'au luptatu din tóte poterile, — o lupta desperata pe viétia si mórté, folositu s'au de expresiunile cele mai aspre, acusat'au pe magiari cu „calcarea cuventului de onóre“, numituiau „natiune netrebica“ (semmire való nemzet) respins'au proiectulu cu indignatiune, aruncatu-li-au imputári de nemultiamitori.

Cu unu cuventu totu ce e in stare sa faca cu cuventulu unu omu cadiutu in gróp'a leiloru, de unde scie ca nu mai este scapare, ba au si datu expresiune impregiurárei, ca ei lupta fára sperantia dereusire in agonia mortiei natiunei sasesci.

Tóte in daru, mila si compati-

mire n'au sternitu in nimenea si la votare au remasu senguri.

Atâtea insulte n'au mai suferitu ungurii in diet'a lor dela nime de cându suntu ei. De s'aru fi folositu românii numai de a diecea parte din espectorárilu sasiloru, s'aru fi escatu furtune ne mai pomenite si negresitu i-arú fi alungatu din dieta; inse sasii nu suntu románi, sasii se bucura de protectiunea Atotopotintei Germanie, apoi fric'a de opiniunea publica a elementului germanu e mare... insufla moderatiune si in cei potinti dela noi, care apoi se botéza de „demnitate natiunala fatia de celu mai slabu“.

Minunatu spectacolu a fostu desbaterea acestei legi.

Doi din cei trei cari cu juramentu se obligara la estermnarea românului simtindu-se destulu de tari de a umblá pre picioarele proprii, eschidu pre vechiulu camaradu din compania, pentru ca dice n'a fostu fidelu, acest'a-i injura pentru ca suntu nemultiamitori facia de elu care li-a datu lumina, se spinteca unulu pre altulu pâna la sânge pentru impartirea colaciloru si viptim'a lor, românulu dupa atáti'a seculi are satisfactiunea a se delectá in acésta privescu, si provocându se la sine a manganá pre cei ce desperéza de a maipotá trái — ca din lips'a privilegiiloru nici o natiune nu pere, **numai sa fia ómeni de omenia.**

Din románi, la desbaterea generala numai parintele Constantinu Gurbanu a participatu, care manganá pre frati si sasi nu despereze de esistinti'a lor in viitoriu, ca iéra românii pre cari ei 'i cunoscú fórté bine de cându suntu nu s'au bucuratu nici de unu privilegiu, ma pentru aperarea patriei ei au sangeratu cu miile pre câmpurile de resbelu neaseptându alta remunerare, decátu recunoscinti'a ca ei si-au implinitu datorinti'a de patrioti (si nici de acésta nu fura partasi), — pâna cându altii erau scutiti între murii privilegiiloru, — si totusi românii esistu inca aci si voru esistá in butulu tuturoru persecutiuniloru, cum ca privilegiile suntu frupte destulu de cópte acum'a cá sa cadia de pre arbore, — apoi sa se manganá frati sasi cu speranti'a ca nu-i acésta ultimulu reu ce 'i ajunge, sa se uite la cele 2 milióne de románi din patri'a comuna cum suntu acei'a reprezentati in dieta si respectati acasa pre lângá cele 150,000, de sasi, apoi sa cumpanésca câte reforme are sa mai guste inca fundulu regiu de aci in colo.

Negresitu sasi nostri se voru fi consolatu deplinu la audiulu mangaiatóriiloru cuvinte a protopopulu Gurbanu.

Din punctu de vedere alu viitorului inse pre noi mai multu ne întereséza desbaterea speciala, pentruca aci s'au facutu propuneri ce erau calificate a modificá legea intr'unu întielesu mai liberalu, mai dreptu si mai ecuitabilu, si pentru ca aci s'au facutu nescari dechiaratiuni din partea guvernului cu privire la insemnatatea terminului de „universitatea sasésca“, cari in viitoriu trebuie sa servésca de arguminte locuitoriloru nesasi din fundulu regiu, cându voru fi prin acesti'a persecutati, — si pentru ca in fine sa cunósca istori'a si argumintele, cu cari s'au mai sustienutusi si pre viitoriu unele remasitie a privilegiiloru sasesci si preste totu marea preponderantia a acelor'a in universitate.

Preste desbaterea speciala diet'a a trecutú in ruptulu capulu si fára paciintia, erá pre la 2 óre d. m. si inca in siedinti'a acea cu ori ce pretiu trebuiá macinatu proiectulu, deci de primirea vre-unei modificári fia ea

cătu de drépta nu poté fi vorba, — dar' precum se vede, si diurnalistic'a din capitala, inca a trecutú fôrte rapede preste acéstă parte a desbaterei, si abiá o amintesc cu câte-va cuvinte.

Deci fiindu-ca pentru noi acéstă este mai interesanta din alu nostru punctu de vedere, — fiindu in posesiunea diurnalului dietei o scótemu de acolo, si o punemu din firu in peru in vederea on. cetitori ai nostri. (Va urmă)

Continuámu cu raportulu nostru despre siedinti'a casei deputatoru dela 22 Martie n., cându s'a inceputu desbaterea generale asupr'a proiectului de regularea fundului regiu.

Dupa Baussnern, care a aperatu integritatea politica a fundului regiu intr'unu tonu provocatoriu, urméza in sirulu oratoriloru ministrulu presiedinte Tisza, care 'si rezervase dreptulu de a mai vorbi inca in cestiunea fundului r. déca cumva i se va dá ansa. Cuventarea provocátore a lui Baussnern i dede ocaziune a se folosi de dreptulu rezervatu.

Ministrulu presiedinte Tisza observa, ca va vorbi cu linistea si precautiunea relevata de dlu presiedentu si va dá la discursulu (lui Baussnern) unu răspunsu nu cum 'lu merita acestu discursu, ci cum 'lu reclama demnitatea casei. (Aplausu.)

Intáu observu, ca natiunea ungurésca, care nu si-a denegatu vre odata nice eavalerismulu, nice cuventulu seu de onóre, nu-lu va denegá nice pre viitoriu: un'a a invetiati natiunea si sperezu ca va trage folosu din invetiatura, adeca de a nu se lasá prinsa in cursa, cându se face provocare la cavalerismulu si cuventulu ei de onóre, ci a esaminá ca ce jace ascunsu sub acéstă provocare. Si fiindu ca vréu sa evitu totu ce aru poté escitá iritatiune, observu, ca nu me voiú estinde asupr'a meriteloru ce si le-au castigatu sasi in decursulu istoriei si a recompensei ce a primitu natiunea ungurésca dela natiunea sasésca pentru cavalerismulu seu manifestatu dupa dlu ablegatu in anulu 1848. (Aplausu viu.)

Unde amu veni inse dloru, cându aru stá ce a disu unulu dintre domnii deputati, ca a modificá o lege esistenta semnifica a nu respectá sântieni'a legi, a vatamá respectulu de lege, séu chiaru a calcá si cuventulu de onóre. Atunci viétia fia-cárei natiuni ce se afla pre calea desvoltárei nu aru fi decátu o continua nerespectare a legi, continua calcare de cuventu, pentru ca unu progresu fára modificare de legi nice ca se poté absolutu cugetá la o natiune. (Adeveratu!)

Cum sta inse lucrulu? Dlu deputatu vorbesce de o natiune ungurésca si de o natiune sasésca si despre cea din urma cá despre o natiune politica si o aduce in legatura cu indivisibilitatea teritoriale. Eu nu sciú onorata Casa, dara cetescu celu putienu in legea de egal'a indreptatire a natiunitátiloru, ca in imperiulu Setului Stefanu, adeca in Ungari'a — Croati'a face in cătu-va exceptiune — nu esista alta natiune politica decátu numai cea ungurésca (Asiá este!); cum se poté afirmá fatia cu noi o natiune politica sasésca, de a cárei teritoriu nu trebuie sa ne atingemu, acéstă, o marturisescu, a-si voi bucurosu sa mi-o esplice cineva prin altu ceva si nu prin preocupatiune unilaterale si adeverata desconsiderare a legi.

Ce mai dice legea din 1868, la care se provóca dloru asiá bucurosu? Nu dice la inceputu precisu, cum au enuniatu dechiaratiunile premergátore ale dietei ungurescu, ca intru cătu se poté respectá si sustiené drepturile exceptionali ale Transilvaniei?

Legea din 1848 dice, ca se respectéza tóte acele drepturi separate ale Transilvaniei, cari suntú favorítore libertátiei si egalitátiei de dreptu. (Asiá e!) Intrebu acum, cadu acele legi, cari au datu sasiloru pre terito-

riulu de pâna acum alu fundului regiu o positiune privilegiata, in categori'a acéstă? Eu nu credu sa póta cineva dovedi, ca majoritatea cea mare a poporatiunei de pre egalu teritoriu le va aflá convenibile cu egalitatea de dreptu. (Aplausu viu). Starea separata se condamna chiaru prin cuvintele legi citate din 1848, in care s'a facutu promisiunea. Articululu 43: 1868 dice cu privire la Transilvani'a, ca impartirile teritoriale ce au existatu pâna acum si numirile dupa natiunile politice, precum si prerogativele si privilegiiile impreunate cu acele, intru cătu ele au competatu unei natiuni cu eschidirea celoru-lalte, se stergu; legea pronuncie respicatu, ca nu esiste unu pamentu sasescu, o natiune politica sasésca, unu terenu politicu sasescu; (Aplausu viu) prin urmare principiulu e pronunciatu chiaru prin legea din 1868; aplicatiunea s'a rezervatu — nu voiescu sa desfasuru pentru ce da si pentru ce nu — pentru unu tempu mai tâdiu.

Deci chiaru legile dovedescu contra pretensiuniloru dloru deputati.

Repetu: desi legea cea noua intrunu punctu séu intr'altulu, intentiunea alu ceva, totusi nu poté sa recunoscú doctrin'a, ca ea aru fi o desconsiderare a legi, o calcare a cuventulu si togmai cei ce au o idea de missiunea culturale nu numai in cuventu ci si in spiritu, nu poté nice sa statorésca acéstă teorie.

Afirmatiunea, ca esistinti'a si institutiunea sasiloru nu contradice libertátiei, pentru ca ei s'au bucuratu si in evulu mediu in Ungari'a de libertate, cum nu se poté vedé pre acelu tempu nicairi in Europ'a, — mi-a facutu placere. Va fi bine sa se noteze acéstă.

Impregiurarea, ca acele institutiuni au fostu pre atunci institutiuni de libertate, nu dovedescu, ca ele suntú si astadi institutiuni de libertate si de egala indreptatire, care adi e indispenzavara. Organizatiunea nobilimei maghiare si sfer'a ei de dreptu au fostu in evulu mediu institutiuni de libertate, daru astadi nu e justificabilu, a dá nobilimei form'a primitiva. (Aplausu viu.)

La compunerea acestui proiectu de lege amu fostu condusu de dorinti'a, cá fia care teritoriu alu tieri si fia care locuitoriu sa fia in respectu administrativu egalú indreptatitu, prin urmare sa se satisfacá principiulu de egalitate in dreptu si eu cutezu sa afirmu cu resolutiune, ca nu mi-a trecutú nici cându prin minte sa me lasu condusu de sentiminte inimice fatia de cetatienii acestei tieri, de ori si care limba aru fi, si marturisescu, ca nu me sentiamu chiamatu a dá concetatiuniloru nostri sasi ce locuiescu in Transilvani'a testimoniulu de paupertate ce li-lu dau insi dñii deputati dicându, ca acéstă natiune e atátu de slaba, atátu de fára vitalitate, încátu trebuie sa móra, sa apuna cându se pune pre aceeasi basa de dreptu cu ceilalti cetatieni din tiér'a. (Aplausu prelungitu.)

Eu onorata Casa, credu si sum convinsu, ca cetatienii sasi din Transilvani'a nu numai voru traí sub scutulu legi generalu ci voru si prosperá si infloí. Ceea ce va perí, va trebui sa péra, e domni'a intereselorú cliceiloru singuratiice — dara pre acéstă nu o va compatimí nimene.

Celaltu punctu de vedere, e acél'a cá sa nu esiste nici umbra de indoiala, ca natiunea ungara vrea sa confisce averea sasiloru, dupa cum audiámu din incusárele neintemeiate ce se laciescu de ani încóce. Lasându administrarea acestei averi la universitatea sasésca si nedandu-mi vre-o parere despre natur'a juridica a acestei averi, ci lasându sentinti'a la casuri de indoiala la competenti'a judecatoriei, credu, ca se voru dovedi de neadeverate tóte acele incriminatiuni, prin

urmare amu corespunsu si acestui punctu de vedere.

Domnii deputati, cu deosebire dlu antevorbitoriu sa nu créda ca devis'a nostra e „forti'a precede onórea.“ Noi voimu sa impreunámu puterea cu dreptulu, dara sa nu ve para reu ca puterea speciale ce a domnitú intr'unu coltiu alu tieri, vi se ia din mâna pentruca sta in contradicere cu dreptulu generalu. Recomendu proiectulu spre acceptare. (Aplausu prelungitu.)

Al. Bujanovicu dice, ca proiectulu urmaresce dóue scopuri: a statorí modulu pentru regularea viitóre a fundului regiu si a regulá relatiunile de avere ale universitátiei natiunei sasesci. Necesitatea scopului primu o recunósce dejá articululu de lege 43: 1868, care si pune regularea in perspectiva. Acéstă necesitate o recunósce si oratorulu in ambele directiuni, dara se nasce întrebarea, déca scopulu cátra care nesuimu e adeveratu, déca modulu propusu e corespundietoria?

Inainte de tóte oratorulu dechiara, ca nu tiene admisibilu pre teritoriulu statului ungurescu esistinti'a de corporatiuni administrative privilegiale, atátu din punctu de vedere alu egalitátiei in dreptu, cátu si din interesulu statului si alu administratiunei.

Oratorulu afla, ca proiectulu e corespundietoriu intru cătu privesce regularea relatiuniloru de avere a universitátiei sasesci; dara cu privire la regularea fundului r. proiectulu pronuncie numai unu principiu, fára de a aretá modulu resolverei practice. Si acéstă e unu defectu mare ce poté sa destepete ingrigiri la respectivii. Trebiá sa se dica intr'unu proiectu de lege, in ce modu se va esecutá acéstă regulare deodata cu regularea altoru teritórii transilvane. Oratorulu primesce proiectulu reser-vându-si dreptulu a-si dá parerea sea in desbaterea speciale despre defectele proiectului.

A. Zay spriginindu proiectulu de resolutiune alu lui Kapp dechiara, ca respinge cu indignatiune proiectulu guvernului despre regularea fundului regiu.

Presidentulu casei amintesc, ca espressionea de care s'a folositu antevorbitorulu, nu e parlamentara si convenienta.

Defectele tempului presinte, si indreptarea lor.

(Fine.)

De cându traimu sub constitutiune, a disparutu dreptatea. Dreptatea dupa cum vedemu ca se aplica astadi legile — ni se pare ca unii o considera a fi o marfa — care se vinde si da numai pre bani. Póte fi astadi cine-va omulu celu mai onestu si dreptu cá lumin'a — n'are moneda — nu este omu; — prin urmare astadi omulu carele are moneda póte profitá de ori si ce si numai acél'a este demnu de consideratiune. Exceptiunile suntú rari.

Astadi in loculu adeverului — dominéza minciun'a; in loculu dreptátiei — asuprirea; in loculu sinceritátiei — ipocrisi'a fatiarnicia; in loculu moralei — vitiulu; in loculu armoniei — disarmoni'a; in loculu sacrificiului si modestiei — egoismulu: in loculu virtutiei si inocentiei — vanitatea si culpabilitatea; in loculu sciintiei, ignorantia; si in loculu caritátiei evanghelice, dominéza maliti'a, ur'a si resbunarea!

Pâna cându nu se voru reintórce toti cei abatuti si decadiuti in retacire, de pre cáile prapastiei in care innóta in presinte, si se apuce pre cáile adeverului si ale dreptátiei, nui sperantia de a poté veni la indreptarea cuvenita si la fericirea dorita, fia in afacerile statului, fia in afacerile nóstre natiunale bisericesci, fia in afaceri comune ori private. Numai pacea, armonia si infratirea comuna si privata, si perfect'a egal'a indrep-

tatire a tuturoru popóreloru si natiunitátiloru din patria, poté conduce, nu numai pre popóre si natiunitáti, dar si pre comune si familii la fericire.

Pâna cându nu se voru patrunde si cingá si cei mari de susu, si cei mici de josu de perceptele evanghelice: „Ce tie nu-ti place, altui'a nu face“ nu se poté nici sperá nici face indreptarea cuvenita.

Mai intáu josu cu demoralisatiunea si egoismulu marsiauv, josu cu interesele, ambitiunea si aroganti'a de caste. Si susu cu religiositatea, moralitatea si caritatea evanghelica, susu cu adeverulu si dreptatea, cáci numai astfelu conclucrandu si mergendu cu puteri unite toti conducetorii si factorii principali ai poporului, pe data nemultiamirile voru încetá si va resári sórele dreptátiei si alu fericirii comune pentru toti.

Mai departe in specialu disu, pre cătu tempu va mai fi condusu poporulu nostru: de cátre barbatu malitios, aroganti si egoisti; de cátre preoti, invetiatori si notari desfrenati si negligenti; de cátre amploiatu corrupti, negligenti si fára consciintia, de cátre jurati si reprezentanti nemorali si abusatori, de cátre inteligenti care speculéza cu interesele poporului, sa numai pretendemu nici sa acceptámu, ca se voru poté sterpi asiá usioru relele de care suferimu, ori ca se voru desradaciná datinele si obiceiurile stangace, si se va implantá religiositatea si moralitatea cea adeverata in poporulu nostru.

Iéra si iéra mai repetezu convingerea mea, ca sa se desbrace mai intáu conducetorii poporului de defectele lorú cele rele, si sa se imbrace cu virtutea cá cu o haina, sa se indrepteze in fapte si se premérge cu esemple frumóse, si atunci fia siguri ca si poporulu ii va urmă si imitá.

Conducetorii, invetiati si inteligenti ai poporului! fapte, fapte si iér' fapte frumóse demne de imitatu, ca pre vorbele si promisiunile cele frumóse, si vane, numai da nimenea nimicu, pasiti la concordie si fratieta adeverata mai pre susu de tóte, parasiti fára amanare câmpulu celu nenorocitu alu discordiei si intrigei si lucrati in armonia fratiésca pentru binele si prosperitatea poporului a scólei, a bisericei si natiunei nóstre.

O voce din poporu.

Varietáti.

*. Ratiociniu publicu. Balulu invetiatorescu din Branu tie-nutu Dumineca in 25 Ianuariu st. v. 1876 a esitu cu rezultatulu urmatoriu:

Din Branulu propriu s'a primitu dela DD. G. Boeriu pretore 1 fl. I. Ratiu notariu 2 fl. I. Turcu vice-pretoru, 1 50 cr. Fr. Schiller vamesiu unu galbenu in pretu 5 fl. 30 cr. Fr. Reischig direct. in vama, 1 fl. Andr. Covács vamesiu, 2. fl 70 cr. Ioanu Stoianu primariu, 1 fl. 50 cr. Ioanu Puscariu notariu, 1 fl. Antoniu Manzatu colect., 1 fl. C. Tartler provis., 2 fl. Söcs Führ., 1 fl. Ioanu Manoiu Führer, 1 fl. Ant. Prehal, 2 fl. D. Tratanc, 1 fl. I. Gerbacea prim., 1 fl. Presied. gend. 1 fl. Bogdanu gend., 1 fl. Sum'a: 27 fl.

Din Moeciu inferioru. Dela DD. Ioanu Persioiu parochu, 1 fl. I. Voiculescu, 1 fl. N. Benciu, 1 fl. VI. Enescu, 1 fl. Z. Enescu, 1 fl. I. Surdu, 1 fl. N. Nedeliu, 1 fl. N. Pivariu, 1 fl. Sum'a: 8 fl.

Din Simonu. Dela DD. Ioanu Mosioiu parochu, 1 fl 50 cr. G. Enescu 1 fl. B. Manea, 50 cr.

Sum'a: 3 fl.

Din Pórta. Dela DD. Ioanu Lungu parochu, 1 fl. Ioan Danciu cast. 80 cr. Al. Balca, 1 fl. Iacobu Schuster, 1 fl. Dn'a G. Grozea, 1 fl. I. Plotogea, 1 fl. G. Pandrescu, 1 fl. Sum'a: 6 fl. 80 cr.

Din Sohodolu. Dela DD.

Liont. Puscariu, parochu 1 fl. *G. Băbesiu, parochu 1 fl. Sum'a: 2 fl.

Din Chei'a. Dela DD. Nicolau Berbecu, parochu 1 fl. Ms. Berbecu, 50 cr. Sum'a: 1 fl. 50 cr.

Din Tohanu nou. Dela DD. Il. Plotogea, parochu 1 fl. I. Moldovenescu 1 fl. Sum'a: 2 fl.

Din Zernesci. Dela DD. N. Penciu, jude reg. 2 fl. I. Comsi'a, parochu 1 fl. I. Bunea, cant. 2 fl. Dn'a Mariti Metianu, 1 fl. Ald. Badiu, not. 2 fl. Bart. Bude, invet. primariu 1 fl. Al. Moldovenescu, 1 fl. Const. Iano-viciu, 1 fl. Stanciu Garoiu 50 cr. Sum'a: 11 fl. 50 cr.

Din Resnovu. Dela D. I. Gasparu 1 fl.

Din Ghimbavu. Dela D. Ios. Comanescu invet. 1 fl.

Din Tientiari. Dela DD. I. Popoviciu parochu, 3 fl. I. Popescu parochu, 2 fl. Sum'a: 7 fl.

Din Brasiovu. Dela dd. Ios. Baracu protopr. 1 fl.; Barth. Baiulescu parochu prin colecte 10 fl.; G. Persianariu parochu 3 fl.; Ios. Puscariu adv. 1 fl.; I. Persioiu neg. 2 fl.; N. Boboianu neg. 2 fl.; Andr. Zenescu 1 fl.; N. Porcarea 2 fl.; V. Voin'a 3 fl.; D. Jarca 1 fl.; G. Navrea 1 fl.; V. Porcarea 1 fl. sum'a 28 fl. v. a.

Din Sacele. Dela dd. Petru Stoianu 1 fl.; R. Fratila 50 cr. sum'a 1 fl. 50 cr.

Sum'a totala 98 fl. 30 cr.

Din acesta suma a venitului întregu subtragendu-se spesele de 72 fl. 13 cr. remane venitu curatu 26 fl. 17 cr.

Acesta suma de 26 fl. 17 cr. v. a. adaugendu-se la capitalulu fondului „scolarilor seraci“ de pâna acum 490 fl. 44 cr. face la olalta 516 fl. 61 cr. v. a.

Asia dara „fondulu scolarilor seraci“ din Branu consta astadi din cinci sute siese-spre-diece floreni si 61 cr. val. austr. cari s'a si pusu spre fructicare mai departe.

Ne pare forte reu ca dupa pregatirile ce s'au facutu la acestu balu cu spese atatu de mari ca nici odata nu ni-a favoritu tempulu ca sa pota participa mai multi domni. Nu putemu inse decatu sa ne exprimamu cea mai viua multiamita atatu catra domnii contributori, cari de-si n'au potutu veni, totusi ni-au spriginitu scopulu nostru, catu si catra domnii, cari n'au crutiatu ostenel'a ci au participatu la acesta petrecere, de-si tempulu a fostu nefavoritoriu si drumulu forte reu.*)

Mare placere si bucuria ni-a causatu dlu comerciantu din Brasiovu Ioanu Persioiu care ne infrumsetia cu acesta ocaziune sal'a de balu cu un'a candelabra forte frumoasa pentru care ii exprimamu viua multiamita; si in fine aducemu multiamita dd. studenti din Brasiovu: Maximilianu Radianu, Iosifu Maximilianu, Ioanu Herd'a, Nic. Stinghe, Ioanu Popoviciu, Solomonu Feldman, Radu Pascu, Nicolau Boboianu, Nicol. Borzea, Iosifu Boeriu, Vasiliu Stinghe, si S. Gold cari facura petrecerea forte placuta prin jocuri si cantari romanesci precum si pentru colect'a de 4 fl. 20 cr. ce o facura pentru unu elevu dela scol'a capit. din Branu pentru declamarea poesiei de „Beneventare.“ ***)

Branu in 8 Martie st. v. 1876.

Corpulu invetiatorescu branenu. Teodoru Popu, Nic. Reitu, invetiat. secr. conf.

*) Rogamu pre domnii contributori ca deca pâna acum in ratiociniile nostre s'a stracuratu vre-o eroare, nepublicandu-se unulu seu altu domnu contributiv, sa aiba bunatate a ne incunoscinti spre a satisface detorintiei nostre pre deplinu.

**) Caus'a intarzierii acestui ratiociniu a fostu ca mai multi domni ne-a fostu promisu ajutore la acestu fondu, unii a si tramsu rendu pre rendu, altii inse pâna acum inca nu, suntemu totusi incredintiati ca acei onorati domni cari au primitu bilete voru tramite oferte dupa bunavointia.

*) Unu vitielu cu dou capete a fetatu o vaca a unui tie-ranu in comun'a Orlatu din apropierea Sabiiului. Vitielulu e desvoltatu de ajunsu, asemenea si capetele, unulu ca altulu; totu trupulu celalaltu e simplu ca la alti vitiei atatu in extremitati catu si in intestine.

Partea economica.

Sabiiu la 28 Martiu st. n. 1876.

Astadi s'a tienutu a III adunare generale a institutului de creditu si de economii „Albin'a“ cu resiedinti'a in Sabiiu. Ponderositatea obiectelor de pertractare aru fi reclamatu unu numeru mai mare de actionari presenti decatu a fostu in adeveru. Totu sufletulu romanu de dincoce de Carpati, dar' mai cu sema actionarii aru fi trebuitu sa se intereseze mai multu de uniculu institutu romanescu — de femeia lui Cesaru?*) — in tote privintile fara respectu de a prejudica pre cei ce conducu acestu institutu.

De-si cu operatiunile acurate si cu rezultatulu favoritoriu ce a doveditu consiliulu de administratiune in afacerile institutului sum indestulitu, totusi vreu cu asta ocaziune se espunu ce-va din obiectele pertractate astadi.

Incheierea computulu si a bilan-tiului cu 31 Decembre a. tr. de impreuna cu raportulu directiunei asupra modulu de operatiune etc. s'a aprobatu, modificandu-se singuru numai conclusulu premergatoriului consiliului de administratiune, care a fostu fip-satu procentele si supradividend'a pentru un'a actiune numai cu fl. 8 50, radicandu-se pre bas'a profitului la 9. fl. v. a.

Marcele de presentia pentru consiliarii de administratiune au ramasu ca si in anulu espiratu cu 3 fl. v. a. Prea destulu! intielegu pentru fia-care siedintia 3 fl. v. a.

Mai momentosa a fostu desbaterea despre modificarea statutelor in sensulu legei comerciali ung. noue, intrata in vigore cu 1 Ianuariu a. c. mai cu sema asupra unui § din statutele modificate, in care directorele Vis. Romanu si-a insusitu putere nemarginita pentru suspensiunea oficialilor institutului. Pre langa alte motive juste si acceptabili cu privire la casuri grave (abusuri, — fara de legi, defraudari ce potu sa obvina din partea oficialilor), prin cari si-a redimatu directorele si cati-va consilieri de administratiune — cari se subintielegu — eu a-si mai adauge altu momentu mai gravu, dar' „taia pop'a limb'a“; totusi s'a acceptatu si momentulu mai gravu cu putiena modificare. Tristu lucru ca actionarii presenti n'au vrutu a apretiu in esentia acestu § si urmările lui. Si mai momentosa a fostu desbaterea asupra unui § in care se cuprindu procentele de tantiema din venitu, distribuite intre directoru si oficialii, si anume: pentru directore singuru 2% si pentru toti oficialii numai 2%. Unulu din membrii a propusu procentele dintaiu pentru oficialii si cele din urma pentru directore. Prea justu! dar' si-a aprinsu paia pe capu. A fostu sustienutu numai de 2 insi. In favorulu directorului a pledatu ierasi consiliarii de administratiune subintielesii, aducandu felu de felu de argumente ridiculi pâna si impregiurarea, ca in contractulu incheiatu cu directorele (a carui cuprinsu inca n'au ajunsu la cunostinti'a moritorilor si nice nu se pote intielege de ori-ce minte omenesca — afara de a consiliarilor de administratiune ierasi sub intielesi) institutulu este obligatu a-i da 4%. Ce se vedi, inse candu la propunerea unu membru — Tom'a necredinciosulu din Lugos, ca se mar-

turisesca consiliarii de administratiune adeverulu acestui obligamentu din contractu aceia venira in confusiune cu directore cu totu incatu unii afirmă cu gur'a de jumatate, altii tacu; astfelu a ramasu ca sa se convinga in diu'a urmatorie Mercuri la 29 Martie a. c. Propunetoriulu inse trebuia se pretinda ca sa i se arete misteriosulu contractu stante pede. Cei trei propunetori, ce au pledatu in favorulu oficialilor au trecut cu vederea, ca directore este numai unulu cu salariu mai catu toti oficialii si cu 4% tantiema; ier oficialii suntu deja 6 si in 2—4 ani trebuie sa fia conformu inmultirei agendelor institutului 8—9 si toti la olalta cu 2% tantiema. La observarea in parte a unui din acesti propunetori, ca si oficialii nu trebuie astfelu desconsiderati vis-a-vis de directore, si ca ei inca suntu factori principali dileri cu palm'a seu cu sap'a si lopat'a la lucrarile institutului, i s'a respunsu din partea consiliariului de administratiune I. H. intr'unu tonu apasatu si categoricu, ca: „intre oficialii si directore este diferentia ca intre pamentu sicea mai departata stea din calea lui Traianu (via lactea.)“ Pâna intru atata i-a pricopsitu mai pre toti consiliarii de administratiune directorele.

In unu Nr. din „Gaz. Trans.“ din lun'a cur. a scrisu unu actionariu dintre Ternave m. m. (aru fi fostu bine sa-si subscie intregu numele, baremu pre unu graunte de piperiu precum s'a subscrisu in diuariulu „Albin'a“ din anii trecuti in disput'a astronomică cu Dr. Marienescu din Oravitia) ceva cu privire la adunarea generale de astadi si la ponderositatea obiectelor de pertractare. Nu s'a infatisiatu inse la adunare ca se contribue la lamurirea cestiei. Numai de nu si aru banui mai tardiu.

Altu § din statute asemenea forte ponderosu pentru actionarii si institutu in raportu cu directorele s'a trecut cu vederea de membrii adunarei.

Despre acest'a si altele cu alta ocaziune. Tanasuica.

Concursu.

Parochia gr. or. Certegia protopresbiteratulu Campeni, de clas'a a III aflandu-se vacanta, se deschide si publica prin acest'a concursu, pâna in 10 Aprile a. c. st. v.

Emolumentele suntu:

- I. Tacele stolare.
 - a) dela botezuri . . . 15 fl.
 - b) dela cununii . . . 40 fl.
 - c) dela molitve pre posturi, si plat'a ss. pasci. 30 fl.
 - d) osfestaniile. . . . 60 fl.
 - e) inmortentari . . . 160 fl.
- II. Dupa pamentulu bisericea unu venitu anualu de . . . 100 fl.

Sum'a: 405 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa acesta parochia voru ave a-si adresă concursule lor, in sensulu statutului organicu pâna la terminulu prefipitu la subscrisulu.

Campeni 11 Martie 1876.

In contielegere cu comitetulu parochialu.

Ioanu Patiti'a, protopopu.

(1—3)

Ad Nr. 2.

Concursu.

Pentru ocuparea postulu de parochu in vacant'a parochia romana gr. or. de a III clasa Banabicu constatata de presentu din 176 familii din cari 20 familii neorustici (tigani) cu 864 suflete, pre bas'a gratiosei ordinatiuni a maritului consistoriu archidiececanu dto 15 Decembre a. tr.

Nr. 2794 ex 1875 se escrie prin acesta concursu pâna la 11 Aprile 1876.

Venitele preotiesci impreunate cu acestu postu suntu urmatorele:

1. Casa parochiala cu doue despartieminte si cocna in mijlocu, siura si grajdu, tote de lemn, acoperite cu paie.

2. Portiunea canonica de 35 jugere 393 □^o cum areta foi'a O. f. Nr. 16 si protocolulu de regulatiune din 1873.

3. O jumatate (8 cupe) ferdela de bucate dela fia-care casa seu fumu si de presentu dela 156 familii, caci cele 20 familii nu dau bucate.

4. Un'a di de lucru cu palm'a, la sapa, secere seu cosa etc. dela 176 familii.

5. Stol'a usuata precum au avutu si fostulu parochu, ce de nou s'a defipitu in sinodulu parochialu din 24 Fauru 1876.

Din venitele de bucate si dilele de lucru cantorele actualu capeta a 1/4 parte, ier' din stola 1/3 parte; din bucate capeta crasniculu a 1/10 parte.

Doritorii de a ocupa acestu postu suntu poftiti a-si asterne concursule sele, instruite conformu statutului organicu si dispusetiunilor provisorie ale sinodului archidiececanu pâna la 11 Aprile a. c.

Clusiu, 26 Februaru 1876.

In contielegere cu comitetulu parochialu.

V. Rosiescu, prot. rom. gr. or.

(1—3)

Concursu.

Pentru ocuparea parochiei vacante de class'a III Buciumu-satu, in protopresbiteratulu Abrudului, se deschide concursu, pâna la 8 Aprile 1876.

Emolumentele suntu, tacele stolari bine regulate dela 130 de familii, si folosirea cimiteriului, eventual-minte, deca aru voi se ocupe si postulu de invetiatoriu, va primi inca unu salariu de 120 fl. v. a, cuartiru si lemne.

Doritorii de a competă la acesta parochie, au de a-i substerne concursule instruite conformu legei — pâna la terminulu prefipitu, subscrisulu.

Abrudu in 4 Martiu 1876.

In contielegere cu comitetulu parochiale.

Ioane Gallu,

prot. gr. or. alu Abrudului

(3—3)

Edictu.

Marin'a George Dutia din Rotbavu, de religiunea gr. or. care de 6 ani parasu cu necredintia pre legiutulu ei barbatu Arsenie Vladescu, si nu se scie ubicatiunea ei, prin acest'a se citeza a se presentă la subsemnatulu foru matrimonialu in terminu de unu anu si o di dela datulu subsemnatu, caci neinfatisindu-se se va pertractă actiunea barbatului si in absenti'a ei.

Brasiovu in 21 Febr. 1876.

Scaunulu protop. gr. or. alu tract. alu II alu Brasiovului.

Ioanu Petricu, protopopu.

(2—3)

Edictu.

Zosimu Comanu din Nou, de religiunea gr. or. carele parasu pre legiuit'a sea sotia Mari'a Ioanu Savu totu de acolo, de 3 ani de dile, si nu se scia unde se afla, este citatu prin acest'a a se infatiosia la subsemnatulu foru matrimoniale, caci de nu se va infatiosia in restempu de unu anu si o di dela datulu de facia se va pertractă actiunea sotiei sele si in absenti'a lui.

Brasiovu in 16 Ianuariu 1876.

Scaunulu protop. gr. or. alu tract. II alu Brasiovului.

Ioanu Petricu, protopresbiteru.

(2—3)